

11 Ιουνίου 1991

[ΠΙΚΗΣ, ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ, ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΗΣ, ΑΡΤΕΜΙΔΗΣ, ΚΩΝ-
ΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ, Δ/στές]

ΦΑΝΟΣ ΙΩΝΙΔΗΣ,

Εφεσείων-Αιτητής,

v.

ΤΗΣ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ, ΜΕΣΩ
ΤΟΥ ΕΦΟΡΟΥ ΦΟΡΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ,

Εφεσμβλήτων-Καθ' ων η αίτηση.

(Αναθεωρητική Έφεση Αρ. 887).

5 Συνταγματικό Δίκαιο — Άρθρο 30.2 του Συντάγματος — Καθήκον για έγκαιρη απονομή της δικαιοσύνης βαρύνει εκτός από τους Δικαστές και τους δικηγόρους — Το καθήκον αυτό επιβάλλει την προετοιμασία και μελέτη της έφεσης πριν την καταχώρησή της — Καινούργια δεδομένα πρέπει να αξιολογούνται χωρίς καθυστέρηση — Αλλαγή πορείας πρέπει να γνωστοποιείται το ταχύτερο στο Δικαστήριο.

10 Οι Περί Δεοντολογίας των Δικηγόρων Κανονισμοί του 1966 — Κανονισμός 18 — Δικαίωμα δικηγόρου να αποσυρθεί — Λόγοι συνείδησης ή άλλοι έγκυροι λόγοι — Η έγκριση του αιτήματος για απόσυρση ανάγεται στην διακριτική ευχέρεια του Δικαστηρίου — Η παραχώρηση άδειας για απόσυρση δεν μπορεί να θεωρείται δεδομένη — Αναγκαία η παρουσία του ίδιου του δικηγόρου στο Δικαστήριο τόσο για να είναι σε θέση να δώσει εξηγήσεις όσο και για να προχωρήσει με την εκδίκαση της υπόθεσης αν το αίτημά του δεν
15 εγκριθεί.

20 Με αίτησή του στην έφεση αυτή, η οποία υποβλήθηκε προφορικά κατά την ημέρα της ακρόασής της, ο δικηγόρος του εφεσείοντα ζήτησε την άδεια του Δικαστηρίου όπως αποσυρθεί λόγω διαφωνίας αυτού με τον πελάτη του αναφορικά με τον χειρισμό τη υπόθεσης. Συγκεκριμένα ο δικηγόρος του εφεσείοντα είχε εισηγηθεί την απόσυρση της έφεσης, εισηγήση όμως που δεν έγινε δεκτή από τον ίδιο τον εφεσείοντα. Το αίτημα για απόσυρση υποβλήθηκε από άλλη δικηγόρο εκ μέρους του δικηγόρου του εφεσείοντα, η οποία δεν ήταν ενήμερη των επίδικων θεμάτων, επειδή ο ίδιος κωλύοταν να εμφανιστεί ενόψει άλλης υπόθεσης στο Επαρχιακό Δικαστήριο Λεμεσού.
25

Το Ανώτατο Δικαστήριο αποδεχόμενο το αίτημα του δικηγόρου του εφεσείοντα να αποσυρθεί αποφάσισε ότι:

(1) Η έφεση ασκήθηκε πριν δύομιση σχεδόν χρόνια. Η ανάγκη για απόσυρση του δικηγόρου προέκυψε μετά τη μελέτη των επίδικων θεμάτων τις παραμονές της ακρόασης της έφεσης. Το καθήκον για έγκαιρη απονομή της δικαιοσύνης που επιβάλλει το άρθρο 30.2 του Συντάγματος δεν βαρύνει μόνο τους Δικαστές αλλά και τους δικηγόρους οι οποίοι δεν είναι μόνο αντιπρόσωποι των πελατών τους αλλά και λειτουργοί της Δικαιοσύνης.

5

Το καθήκον του δικηγόρου να συμβάλει στην έγκαιρη απονομή της δικαιοσύνης επιβάλλει τη μελέτη και προετοιμασία της έφεσης πριν την υποβολή της. Όπου προκύπτουν νέα δεδομένα μετά την καταχώρηση της έφεσης αυτά πρέπει να αξιολογούνται χωρίς καθυστέρηση· εάν δε επιβάλλουν αλλαγή πορείας, όπως την εγκατάλειψη της έφεσης, το γεγονός αυτό πρέπει να γνωστοποιείται το ταχύτερο στο Δικαστήριο.

10

15

(2) Όταν δικηγόρος προτίθεται να υποβάλει αίτηση για να αποσυρθεί, είναι επιθυμητό αν όχι επιβεβλημένο, το αίτημα να υποβάλλεται από τον ίδιο για να είναι σε θέση να δώσει οποιοσδήποτε εξηγήσεις ήθελαν ζητηθεί. Η παραχώρηση άδειας σε δικηγόρο να αποσυρθεί δεν μπορεί να θεωρείται ως δεδομένη όπως δεν μπορεί να προεξοφλείται η απόφαση του δικαστηρίου σε οποιοδήποτε θέμα το οποίο ανάγεται στη διακριτική του ευχέρεια. Η παρουσία του δικηγόρου είναι επίσης αναγκαία ώστε αν δεν του δοθεί άδεια να αποσυρθεί να είναι έτοιμος να προχωρήσει με την εκδίκαση της υπόθεσης.

20

25

(3) Αναφορικά με την ουσία του αιτήματος για απόσυρση, επισημαίνεται ότι ο δικηγόρος δεν μπορεί να έχει λόγο στην υπόθεση ανεξάρτητο από εκείνο του πελάτη του. Ο Κ.18 των Περί Δεοντολογίας των Δικηγόρων Κανονισμών του 1966, επιτρέπει την παραιτήση δικηγόρου για λόγους συνείδησης ή για άλλο έγκυρο λόγο. Το άρθρο 30.3(δ) του Συντάγματος εξασφαλίζει στον διάδικο το δικαίωμα για εκπροσώπηση του στο Δικαστήριο από δικηγόρο της δικής του εκλογής. Το δικαίωμα αυτό όμως δεν διαχωρίζεται από το πλαίσιο μέσα στο οποίο απονέμεται η δικαιοσύνη περιλαμβανομένης και της ανάγκης για έγκαιρη απονομή της.

30

35

Το αίτημα του δικηγόρου του εφεσείοντα να αποσυρθεί είναι δικαιολογημένο και το αποδεχόμεθα.

Διαταγή ως ανωτέρω.

Αναφερόμενες Υποθέσεις:

Ευσταθίου ν. Αστυνομίας (1990) 2 Α.Α.Δ. 294·

Rousos ν. Republic (1984) 3 C.L.R. 1437·

40

In Re Efthymiou (1987) 1 C.L.R. 329

Μαγκάκη (Αίτηση Αρ. 161/90, απόφαση δόθηκε στις 6.12.90).

Αίτηση.

5 Αίτηση από τον Δικηγόρο του εφεσείοντα για άδεια του Δικαστηρίου να αποσυρθεί για το λόγο ότι προέκυψε διαφωνία μεταξύ του ιδίου και του πελάτη του αναφορικά με το χειρισμό της υπόθεσης.

A. Χαραλάμπους (Δνίς), για Χρ. Τριανταφυλλίδη, για τον εφεσείοντα.

10 Γ. Λαζάρου, Δικηγόρος της Δημοκρατίας, για τους εφεσσίβλητους-καθ' ων η αίτηση.

Cur. adv. vult.

15 ΠΙΚΗΣ Δ. ανάγνωσε την απόφαση του Δικαστηρίου. Ο δικηγόρος του εφεσείοντα, κ. Χρίστος Τριανταφυλλίδης, εξαιτείται την άδεια του Δικαστηρίου να αποσυρθεί για το λόγο ότι προέκυψε διαφωνία μεταξύ του ιδίου και του πελάτη του αναφορικά με το χειρισμό της υπόθεσης. Η διαφωνία συνάγεται από τη χθεσινή επιστολή του δικηγόρου προς τον πελάτη του, που έχει κατατεθεί, και την προφορική απάντηση σ' αυτή, του εφεσείοντα.

25 Μετά από μελέτη της υπόθεσης για την προετοιμασία της έφεσης, όπως γνωστοποιήθηκε στον εφεσείοντα, ο κ. Τριανταφυλλίδης κατέληξε ότι δεν παρέχεται πεδίο για την ανατροπή της πρωτόδικης απόφασης, οπότε επιβάλλεται η απόσυρσή της - διάβημα στο οποίο θα προέβαινε κατά τη σημερινή εμφάνιση ενώπιον του Δικαστηρίου. Η εισήγηση απορρίφθηκε από τον εφεσείοντα, γεγονός που οδήγησε το δικηγόρο του να ζητήσει να αποσυρθεί, όπως άλλωστε είχε κοινοποιήσει στον πελάτη του ότι θα έπραττε στην περίπτωση που η συμβουλή του δε θα γινόταν δεκτή. Σ' εκείνη την περίπτωση θα ζητούσε, όπως ανέφερε στην επιστολή του στον πελάτη του, την αναβολή της υπόθεσης ώστε να παρασχεθεί η ευκαιρία σ' αυτόν να αναθέ-

σει το χειρισμό της σε άλλο δικηγόρο.

Το αίτημα για την παροχή άδειας στον κ. Τριανταφυλλίδη να αποσυρθεί, υποβλήθηκε εκ μέρους του από τη δικηγόρο Α. Χαραλάμπους. Η ίδια, όπως εξήγησε, δεν ήταν ενήμερη των επίδικων θεμάτων, η δε εντολή της περιοριζόταν στην υποβολή του αιτήματος για την παροχή άδειας στο δικηγόρο του εφεσείοντα να αποσυρθεί. Ο ίδιος κωλυόταν να εμφανιστεί ενόψει της υποχρέωσής του να εμφανιστεί σε άλλη υπόθεση ενώπιον του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λεμεσού. Θέλουμε να εκφράσουμε τη δυσαρέσκειά μας για την καθυστέρηση στην υποβολή του αιτήματος του δικηγόρου του εφεσείοντα να αποσυρθεί, καθώς και την παράλειψή του να εμφανιστεί σήμερα αυτοπροσώπως ενώπιον του Εφετείου.

Η προσφυγή ηγέρθη στις 4/2/82 και αφορούσε τον καθορισμό των φορολογικών υποχρεώσεων του εφεσείοντα για τα έτη 1975 - 1976. Η έφεση κατά της πρωτόδικης απόφασης ασκήθηκε στις 2/2/89, πριν δυόμισι σχεδόν χρόνια. Η ανάγκη για την απόσυρση του δικηγόρου από την υπόθεση προέκυψε μετά τη μελέτη των επίδικων θεμάτων τις παραμονές της ακρόασης της έφεσης. Δεν παρεμβλήθη οποιοδήποτε νέο γεγονός το οποίο να μετατρέπει τη νομική ή την πραγματική κατάσταση, όπως διαπιστώθηκε από το πρωτόδικο Δικαστήριο και διαμορφώθηκε μετά την έκδοση της υπό κρίση απόφασης του Δικαστηρίου.

Η εκπλήρωση του καθήκοντος για την έγκαιρη απονομή της δικαιοσύνης, δηλαδή την εκδίκαση των υποθέσεων που αναφέρονται στο δικαστήριο μέσα σε εύλογο χρόνο, που επιβάλλει το άρθρο 30.2 του Συντάγματος, (Βλ. μεταξύ άλλων, *Ευσταθίου ν. Αστυνομίας (1990) 2 Α.Α.Δ. 294*), δε βαρύνει μόνο τους Δικαστές αλλά και τους δικηγόρους. Οι δικηγόροι δεν είναι μόνο αντιπρόσωποι των πελατών τους στη δικαστική διαδικασία, αλλά και λειτουργοί της Δικαιοσύνης - ιδιότητα η οποία τους καθιστά άμεσα μέτοχους στην απονομή της δικαιοσύνης. Συνεπώς κάθε ενέργειά τους σε σχέση με την έγερση και διεκπεραίωση υποθέσεων ενώπιον του δικαστηρίου, πρέπει να συνάδει με τα

καθήκοντα και τις υποχρεώσεις τους ως λειτουργοί της δικαιοσύνης. Σ' αυτά τα καθήκοντα είχαμε την ευκαιρία να αναφερθούμε σε σειρά υποθέσεων (βλ. μεταξύ άλλων *Rousos v. Republic* (1984) 3 C.L.R. 1437, *In Re Efthymiou* (1984) 3 C.L.R. 329 και *Μαγκάκη* (Αίτηση Αρ. 161/90 ημερ. 6.12.90)). Το καθήκον του δικηγόρου να συμβάλει στην έγκαιρη απονομή της δικαιοσύνης επιβάλλει τη μελέτη και προετοιμασία της έφεσης πριν την υποβολή της, και όπου προκύπτουν νέα δεδομένα μετά την καταχώρηση της έφεσης, αυτά πρέπει να αξιολογούνται χωρίς καθυστέρηση εάν δε επιβάλλουν αλλαγή πορείας, όπως την εγκατάλειψη της έφεσης, το γεγονός αυτό πρέπει να γνωστοποιείται το ταχύτερο στο Δικαστήριο. Η διεξοδική μελέτη της έφεσης τις παραμονές της ακρόασής της, δε μπορεί παρά να δημιουργήσει προβλήματα στην έγκαιρη απονομή της δικαιοσύνης.

Η απουσία του δικηγόρου του εφεσείοντα κατά τη σημερινή εμφάνιση, επίσης δε μας αφήνει αδιάφορους. Είναι επιθυμητό, αν όχι επιβεβλημένο, όταν δικηγόρος προτίθεται να υποβάλει αίτηση για να αποσυρθεί, το αίτημα να υποβάλλεται από τον ίδιο ώστε να είναι σε θέση να δώσει οποιοσδήποτε εξηγήσεις ήθελαν ζητηθεί από το Δικαστήριο και κάθε σχετική πληροφορία. Η παραχώρηση άδειας σε δικηγόρο να αποσυρθεί δε μπορεί να θεωρείται ως δεδομένη, όπως δε μπορεί να προεξοφλείται η απόφαση του δικαστηρίου σε οποιοδήποτε θέμα που ανάγεται στη δικαστική του ευχέρεια. Η παρουσία του δικηγόρου είναι επίσης αναγκαία, διότι στην περίπτωση που το αίτημα να αποσυρθεί απορρίπτεται, πρέπει να είναι έτοιμος να προχωρήσει με την εκδίκαση της υπόθεσης.

Οι παρατηρήσεις μας, που διατυπώνονται πιο πάνω, δεν εξουδετερώνουν, βέβαια, τους λόγους που τελικά οδήγησαν τον κ. Τριανταφυλλίδη στο αίτημα να αποσυρθεί που είναι συνυφασμένοι με την εκτίμηση του δικηγορικού του καθήκοντος.

Σε σχέση με την ουσία του αιτήματος του δικηγόρου να αποσυρθεί, και λαμβάνοντας υπόψη τους λόγους που το

υποστηρίζουν, που συνοψίζονται στη διαφωνία δικηγόρου και πελάτη ως προς το χειρισμό της υπόθεσης, επισημαίνουμε ότι ο δικηγόρος δε μπορεί να έχει λόγο στην υπόθεση ανεξάρτητο από εκείνο του πελάτη του, ούτε είναι παραδεκτό να αναγκαστεί να προβάλει θέσεις αντίθετες με τις πεποιθήσεις του ως προς την ορθότητά τους. Ο Κ.18 των περί Δεοντολογίας των Δικηγόρων Κανονισμών του 1966, επιτρέπει την παραίτηση δικηγόρου για λόγους συνείδησης, ή για άλλο έγκυρο λόγο, ενώ τα συμπεφέροντα της δικαιοσύνης δεν εξυπηρετούνται με τη διάσταση θέσεων μεταξύ δικηγόρου και πελάτη ως προς το θεμέλιο της δικαστικής διαδικασίας. Το άρθρο 30.3(δ) του Συντάγματος εξασφαλίζει στο διάδικο δικαίωμα για εκπροσώπηση του στο Δικαστήριο από δικηγόρο της δικής του εκλογής. Μετά τη διαφωνία που προέκυψε με το δικηγόρο του, ο κ. Τριανταφυλλίδης έπαυσε να είναι η εκλογή του για την εκπροσώπηση του σ' αυτή την υπόθεση. Βεβαίως, όπως υποδείξαμε και στην υπόθεση *In Re Efthymiou* (ανωτέρω), το δικαίωμα το οποίο εξασφαλίζεται από το άρθρο 30.3(δ), και η εφαρμογή του, δε διαχωρίζεται ούτε μπορεί να διαζευχθεί από το πλαίσιο μέσα στο οποίο απονέμεται η δικαιοσύνη, περιλαμβανομένης και της ανάγκης για την έγκαιρη απονομή της. Στην προκειμένη περίπτωση μας παρέχεται η ευχέρεια για την αναβολή της υπόθεσης σε σύντομο χρόνο, και έτσι είναι δυνατό, παρά την αναβολή, να αποφευχθεί περαιτέρω σημαντική επιβράδυνση στην απονομή της δικαιοσύνης.

Καταλήγουμε ότι το αίτημα του δικηγόρου του εφεσείοντα να αποσυρθεί δικαιολογείται και το αποδεχόμεθα. Η έφεση αναβάλλεται για ακρόαση στις 16/7/91 στις 9.30 π.μ., ώστε να παρασχεθεί ευκαιρία στον εφεσείοντα να αναθέσει την υπόθεσή του σε άλλο δικηγόρο.

ΠΙΚΗΣ, Δ. στον κ. Λαζάρου: Ζητάτε τα έξοδα της σημερινής αναβολής; κ. Λαζάρου: Όχι Κύριε Πρόεδρε.

ΠΙΚΗΣ, Δ. στη δ. Χαλαλάμπους: Αναλαμβάνετε να διαβιβάσετε, χωρίς καθυστέρηση, στον πρώην πελάτη σας

- τις οδηγίες του Δικαστηρίου και τη νέα ημερομηνία ακρόασης, και να γνωστοποιήσετε το γεγονός της κοινοποίησης στο Πρωτοκολλητείο; δ. Χαραλάμπους: Μάλιστα. Αναλαμβάνω να στείλω επιστολή σήμερα διά χειρός στον κ. Φάνο Ιωνίδη, και ευχαρίστως να κοινοποιήσω το γεγονός στο Πρωτοκολλητείο.

Διαταγή ως ανωτέρω.